

EKOMUZEJI vs. MUZEJI

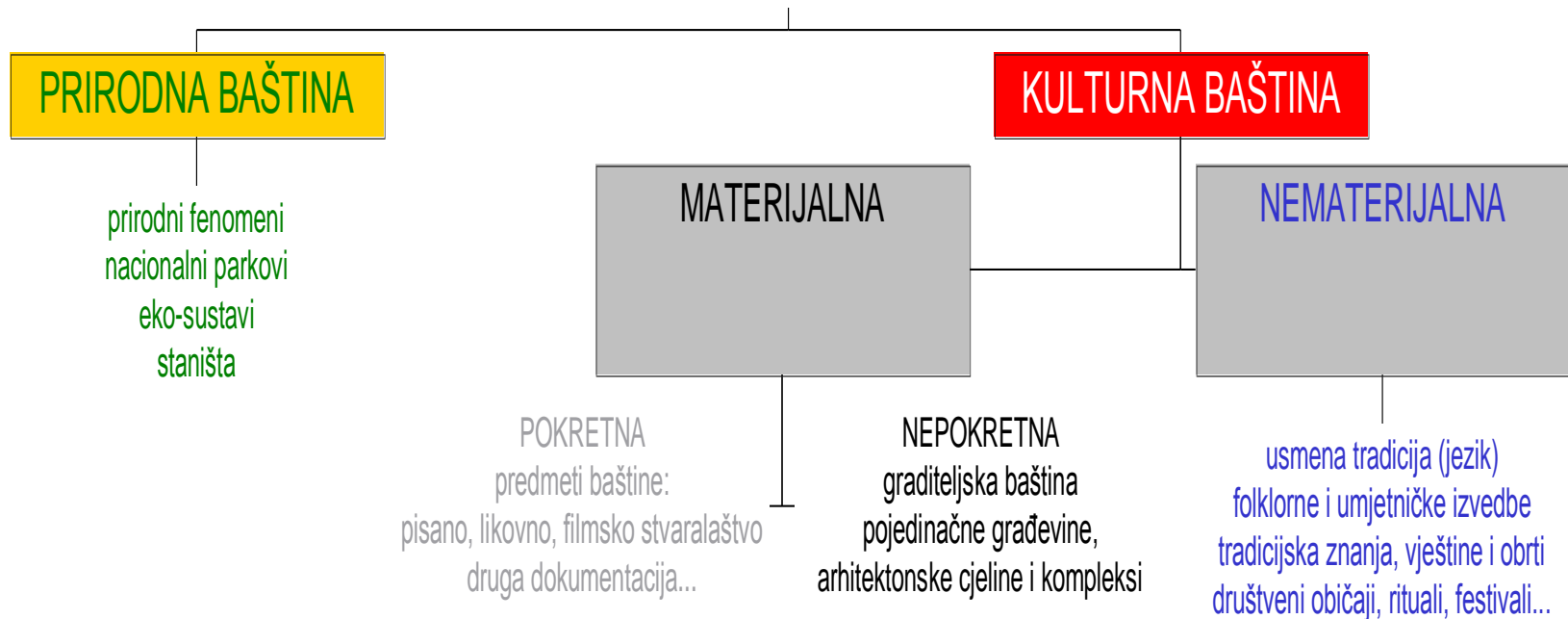
Baština - održivost - razvoj

Klementina Batina

® 2017

Što je baština?

- Sveukupna nasljeđena prirodna i kulturna dobra vrijedna čuvanja, prepoznata kao identitet i izvor kulturne raznolikosti

Tko se bavi baštinom?

STRUKTURE MOĆI / KULTURNE POLITIKE

■ INSTITUCIJE BAŠTINE

AKM zajednica – zaštita, istraživanje, komunikacija

■ AKADEMSKA ZAJEDNICA

Instituti, akademije, sveučilišta – znanost

■ SLUŽBE ZAŠTITE

Ministarstvo kulture, Restauratorski zavod

- zaštita, obnova, razvoj, financiranje

■ KULTURNE ORGANIZACIJE

UNESCO, ICOM - regulativa

■ STRUKOVNA UDRUŽENJA I ORGANIZACIJE

MDC, HAD,

■ INSTITUCIJE ZA ZAŠTITU

PRIRODNOG NASLJEĐA

Nacionalni parkovi, parkovi prirode...

■ OBRAZOVNI SUSTAV

vrtići, škole - edukacija

■ INDUSTRIJA BAŠTINE

tematski parkovi, izložbeni centri

– interpretacija i zabava

■ TURISTIČKA INDUSTRIJA

■ TRGOVINE UMJETNINAMA I ANTIKVITETIMA

■ MEDIJI

■ CIVILNO DRUŠTVO (udruge, lokalna zajednica)

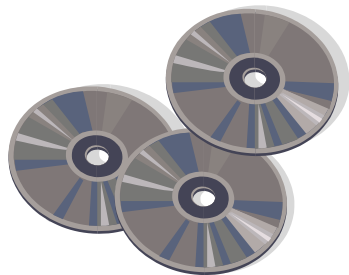
■ POJEDINICI – “ljubitelji baštine”

NOSITELJI KULTURNOG DOBRA

Čemu služe muzeji?

- **MUZEJ = neprofitna, trajna ustanova u službi društva i njegovog razvitka, otvorena za javnost, koja nabavlja, zaštićuje, istražuje, komunicira i izlaže u svrhu proučavanja, edukacije i uživanja, materijalno i nematerijalno svjedočenje o ljudima i njihovom okruženju**

(ICOM-ov Etički kodeks za muzeje. 2007: 18).

FUNKCIJA ZAŠTITE
smislena akcija očuvanja
integriteta baštine

FUNKCIJA ISTRAŽIVANJA
proces u kojem istražujemo i
znanstveno interpretiramo
inf. vrijednosti baštine

FUNKCIJA KOMUNICIRANJA
proces komuniciranja osobina,
vrijednosti i poruka baštine

Muzealizacija

***Tigar u muzeju je tigar u muzeju,
a ne pravi tigar.***

/ A tiger in a museum is a tiger in a museum
and not a tiger /

Kenneth Hudson, 1916.- 1999.

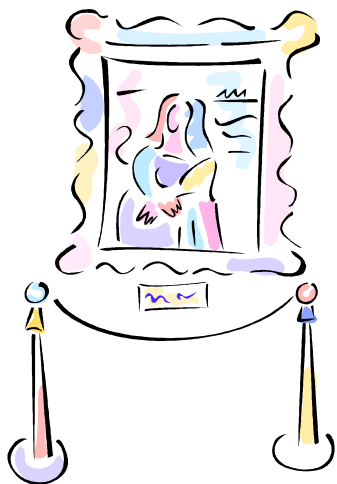
problem: nova značenja, gubitak identiteta

rješenje: kontekstualizacija, holistički pristup

FOTO: K. BATINA, BISTRANJKA U EMZ (ZAGREB)

Ekomuzeji – promjena paradigme

Ekomuzeji u svijetu

- **1. Svjetski ekomuzej: Francuska, 1971.**

- ***L'écomusée de la Communauté le Creusot Montceau'***
- **teritorij muzeja zahvaća područje oko gradova *Le Creusot* (industrijsko središte) i *Montceau-les-Mines* (rudarsko središte)**
- **muzeološka interpretacija *in situ* sveukupne materijalne i nematerijalne baštine cijelog teritorija koji obuhvaća oko 500 kvadratnih kilometara**
- **namjera: potaknuti kulturni i ekonomski razvoj područja**

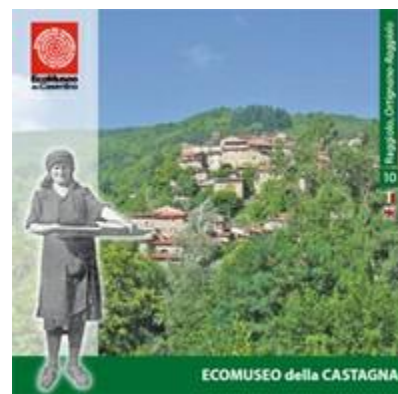
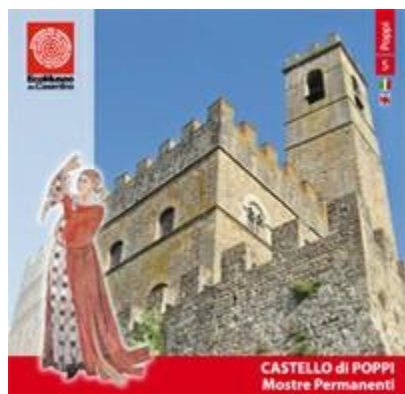

Ekomuzej – terminološka zbrka

- **prefiks *eko*** (prema grč. *oikos*: kuća, dom, prebivalište + grč. *museion*: zbirka predmeta od kulturnog ili znanstvenog značaja)
- riječ *ekomuzej* prvi je upotrijebio Hugues de Varine 1971. godine u diskusiji koju je vodio s francuskim ministrom okoliša
- **novi termin kreiran je kako bi naglasio novu, holističku interpretaciju, prezentaciju i zaštitu kulturne i prirodne baštine** odnosno definirao nove oblike muzeja područja koji nastaju početkom 1970-ih godina u okviru razvoja francuskih regionalnih parkova
- trajna tendencija da se ekomuzeji izjednačavaju s ekološkim (prirodoslovnim) muzejima i institucijama sličnog tipa

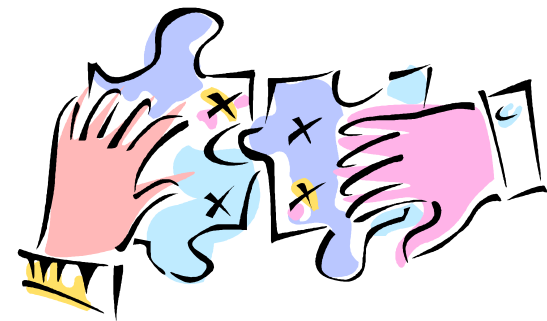
Ekomuzeji u svijetu

- Nakon 1980-e ekomuzeji se kroz raznovrsne oblike muzejske prakse šire diljem svijeta slijedeći osnovni oblik, ali mijenjajući se i prilagođavajući se uvjetima okoline poput kameleona.
- pr. **Ecomuseo del Casentino, Toscana**

Ekomuzeji – osnovna obilježja

- PODRUČJE DJELATNOSTI EKOMUZEJA NE POKLAPA SE NUŽNO S KONVENCIONALNIM TERITORIJALNIM GRANICAMA
- FRAGMENTIRANOST MUZEJSKIH LOKACIJA
- ZAŠTITA I INTERPRETACIJA "IN SITU"
- HOLISTIČKI I INTERDISCIPLINARNI PRISTUP
- SURADNJA I PARTNERSTVO KOD ZAŠTITE I INTERPRETACIJE BAŠTINE (LOKALITETA) BEZ OBZIRA NA NJEZINO VLASNIŠTVO
- UKLJUČENOST LOKALNE ZAJEDNICE I STANOVNIŠTVA U MUZEJSKE AKTIVNOSTI
TE PARTICIPACIJA U UPRAVLJANJU KULTURNIM IDENTITETOM

prema Davis, 1999

Da bi drvo moglo rasti, sjeme može biti međunarodno, ali tlo mora biti lokalno!

Su Donghai

Udruga Istarsko-Ekomuzej, Vodnjan (2015)

Udruga Istarsko-Ekomuzej, Vodnjan (2015)

Ekomuzej Batana – Rovinj (2004)

- **Kuća o batani** - središnji interpretacijski i dokumentacijski centar sa stalnom izložbom

- **Spacio Matika** - konoba
- **Mali škver** – mjesto gradnje batane
- **Rovinjska regata** - rovinjska fešta
- **Batanini puti**

HR ekomuzeji u osnivanju

- Ekomuzej Komiža
- Ekomuzej Lepoglava
- Ekomuzej Mošćenička draga

Zajedničko obilježje svih ekomuzeja:

SENSE OF PLACE = DUH MJESTA

PRIDE = PONOS